

# โครงสร้างอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชนกรณีศึกษา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

## The Power Structures Related to Decisions on Community of Participation : A Case Studies Infrastructure Development of Huai Mek Municipality Huai Mek District, Kalasin Province.

จักรกรด บุตรกุล<sup>1</sup>, สักกรินทร์ แซ่ภู<sup>2</sup>, ธาราวุฒิ บุญเหลือ<sup>2</sup>

Jakkroad Butkul<sup>1</sup>, Sakkarin Sapu<sup>2</sup>, Tharawut Boonlua<sup>2</sup>

### บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสัมพันธ์ของโครงสร้างอำนาจที่มีต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของชุมชน 2) ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของชุมชนและ 3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรในชุมชนทั้ง 10 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 5,766 คนและทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 374 คน สำหรับตอบแบบสอบถามและสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามลักษณะของอาชีพผู้อยู่อาศัยในชุมชน สำหรับตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 30 คนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการตีความ (Interpretation) นำเสนอในลักษณะบรรยายเชิงพรรณนา เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสัมพันธ์ของโครงสร้างอำนาจที่มีต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่า ความสัมพันธ์มีสัดส่วนใกล้เคียงกันในระดับมาก ดังนี้ โครงสร้างอำนาจด้านเศรษฐกิจโครงสร้างอำนาจด้านครอบครัวโครงสร้างอำนาจด้านรัฐ และโครงสร้างอำนาจด้านการเมือง 2) ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของชุมชนเกิดจากโครงสร้างอำนาจทางการเมือง และประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการวางแผนและตัดสินใจในการร่วมแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหา 3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ

<sup>1</sup> นิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาการวางแผนผังชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, (091) 8621409, Email : tree\_hyper@hotmail.com

<sup>2</sup> อาจารย์, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.

<sup>1</sup> Graduate student in Sustainable Urban and Environmental Development, Faculty of Architecture, Urban Design and Creative Arts, Mahasarakham University, (091) 8621409, Email : tree\_hyper@hotmail.com

<sup>2</sup> Lecturer, Faculty of Architecture Urban Design and Creative Arts, Mahasarakham University, Advisor.

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันผลักดันการเมืองที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยเน้นระบบการเมืองที่กระจ่างชัดโปร่งใสไม่ปิดบังอำพรางสามารถตอบคำถามสาธารณะได้ทุกเรื่อง

**คำสำคัญ :** โครงสร้างอำนาจ, การตัดสินใจ, การมีส่วนร่วม

## Abstract

The research aimed to study 1) relationship of the power structure that has to decide on the community participation. 2) Problems and obstacles which have to decide on community participation and 3) Guidelines to incitement for community participation in infrastructure development. Data were collected from 10 villages of Huai Mek Municipality HuaiMek District, Kalasin Province and amounts to 5,766 people and a simple sampling using a questionnaire on 374 people plus Stratified Sampling for answers to structural Interview Questionnaire is In-depth Interview of 30 people. The statistics used for analyzing the collected data were mean, standard deviation f-test and descriptive interpretation and the presentation described for response to objectives.

The results showed that 1) Relationship of the power structure that has to decide on community participation found that relationship is proportioned at similar levels as follows : the economic power structure, the family power structure, the state power structure and the political power structure. 2) Problems and obstacles have to decide on community participation from the political power structure and most people have rarely an opportunity to participate in infrastructure development, planning and deciding on joint problems and decisions of possible solutions. 3) Guidelines to incitement for community participation in infrastructure development of relevant agency must jointly push to encourage political to incitement for community participation by focusing on a clear and transparent political system that does not mask issues and can answer all public questions.

**Keywords :** The Power of Structure, Discussion, Participation

## บทนำ

ประเทศไทยเริ่มกระบวนการวางแผนพัฒนาประเทศแนวใหม่ตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนา

ให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นับเป็นจุดเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการ รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน

ถูกต้อง และเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ในส่วนที่ 10 แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมาตรา 87 (1) ที่ว่า “ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น” แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนมากทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นโครงสร้างอำนาจในส่วนภาครัฐขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล เป็นรูปแบบที่เปิดโอกาสประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและการบริหารท้องถิ่นมากขึ้นนับเป็นจุดเปลี่ยนแปลงของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการ รวมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ถูกต้อง และเหมาะสม(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555)

เทศบาลตำบลห้วยเม็ก มีรูปแบบโครงสร้างภารกิจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการกระจายอำนาจสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ยังไม่สามารถพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร เพราะประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ อาจมีสาเหตุมาจากกิจกรรมต่างๆ ในโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะ เช่น สร้างถนน ซ่อมถนนที่ชำรุดเสียหายเท่านั้น ทำให้การพิจารณาโครงการต่างๆ มิได้คำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนอย่างแท้จริง และขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมในการปกครองในกระบวนการทั้ง 4 ด้าน คือ การตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล ทั้งนี้เพราะประชาชนขาดความสนใจที่จะเข้าร่วมในการมีส่วนร่วม และขาดการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การบริหารท้องถิ่นให้

เกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) และสร้างความพึงพอใจ (Satisfaction) ให้ตรงตามความต้องการของประชาชนได้นั้น จะช่วยในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแล้ว จะต้องมีการมีปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้อง และปัจจัยดังกล่าวก็มีความสำคัญต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวต่อการบริหารส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน รวมถึงบทบาทของประชาชน หรือกลุ่มชุมชนในการแก้ไขสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการที่เปิดโอกาสให้ประชาชน หรือชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ รวมถึงการปฏิบัติงานกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และยังเป็นที่ยอมรับในระดับสากลว่าช่วยกระตุ้นให้เกิดกระบวนการพัฒนาชุมชนในระดับรากหญ้า (Grass-roots) ได้เป็นอย่างดี (สมงาม อารยธรรม. 2553)

ปัจจุบันเทศบาลตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีการวางแผนพัฒนามีข้อกำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทำแผนเกือบทุกขั้นตอนรวมทั้งมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อให้ประชาชนได้ทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการของประชาชนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้สามารถวางแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องและตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อเป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานประชาชนและกลุ่มองค์กรต่างในเขตพื้นที่เพื่อชุมชนจะได้พัฒนาแบบมีส่วนร่วมและยั่งยืนตลอดไปเพื่อให้การพัฒนาเทศบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลองค์กรประชาชน หรือประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยใช้แผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางดำเนินการในระดับท้องถิ่น

สอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่ได้ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างศักยภาพของ “คน” ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาให้เข้ามามีส่วนร่วมการระดมความคิดเห็นร่วมกันคิดร่วมกันทำตามกระบวนการประชาคมซึ่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ. 2548 กำหนดไว้ว่าในทุกๆปี เทศบาลตำบลจะต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งจะมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนนั้นบุคคลที่จะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นก็คือประชาคมหมู่บ้าน โดยจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการของคนในชุมชนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการประชาคมหมู่บ้านไปจนถึงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจนเสร็จสิ้น

ถึงแม้เทศบาลตำบลห้วยเม็กจะอยู่ในเขตชุมชนเมืองก็ตาม แต่สังคมโดยส่วนใหญ่ยังเป็นชุมชนดั้งเดิม คือ สังคมเกษตรเกษตรกรรม ที่มีความผูกพันใกล้ชิดในระดับท้องถิ่น เมื่อศึกษาถึงโครงสร้างอำนาจต่างๆ ในเทศบาลตำบลห้วยเม็กพบว่า เทศบาลตำบลห้วยเม็กเป็นชุมชน เป็นสังคมที่มีการปฏิสัมพันธ์กัน มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างกลุ่มคน เป็นชุมชนต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ต่อโครงสร้างทางสังคมส่วนอื่น ผ่านตัวกลางที่เรียกว่า “โครงสร้างอำนาจ” อันประกอบด้วย กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางความเป็นอยู่ของสังคมในชุมชน ซึ่งการแบ่งกลุ่มบุคคลตามความสำคัญ และความสัมพันธ์ สามารถแบ่งได้จากปัจจัยต่างๆ ดังนี้ (วรรณพร กาญจนานุกูล, 2552)

1) กลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์จากเครือญาติ สืบเชื้อสายมาแต่บรรพบุรุษ จนมีลูกหลาน มีการดำรงเผ่าพันธุ์ให้อยู่ในสังคม สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในสังคมในชุมชนได้ โดยการใช้ความสัมพันธ์ทางสายเลือดมาเป็นตัวถ่วงร้อยความเชื่อในด้านต่างๆเช่น กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้

ประกอบการ กลุ่มเกษตรกร

2) กลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางความเชื่อ ประเพณีและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยสิ่งเหล่านี้สามารถกล่อมเกลายบุคคลรวมทั้งเป็นตัวกำหนดวิถีการดำเนินชีวิตตามความเชื่อที่ยึดถือกันมาแต่โบราณเช่น กลุ่มทางศาสนา

3) กลุ่มบุคคลที่เกิดจากการมีอำนาจบารมี ซึ่งมีความสัมพันธ์ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีอำนาจ “อำนาจ” คือการที่บุคคลมีความสามารถ มีอิทธิพลต่อผู้อื่น/กลุ่มบุคคลอื่นให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการเช่น กลุ่มข้าราชการ

4) กลุ่มที่เกิดจากการมีคุณงามความดีที่สะสมมา เป็นกลุ่มบุคคลที่ใช้ความดีที่สะสมกันมาเป็นตัวถ่วงร้อยความสัมพันธ์เช่น กลุ่มอาสาสมัครต่างๆ อาทิ อสม. อปพร. เป็นต้น

5) กลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันแบบมีผลประโยชน์ร่วมกัน คือ กลุ่มที่มีการจัดทำธุรกรรมร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งกลุ่มทางการเกษตร กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงโครงสร้างอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างอำนาจที่มีต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งนี้ก็เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้มีการปรับปรุงแสวงหามาตรการสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนได้มากยิ่งขึ้น ภายใต้อาสาสมัครในกฎเกณฑ์และบริบทของชุมชน และสังคมที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างอำนาจที่มีต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของชุมชน

2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของชุมชน

3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

## วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มประชาชนในชุมชนทั้ง 10 หมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) จำนวน 30 คนตามลักษณะของอาชีพผู้อยู่อาศัยในชุมชน สำหรับตอบแบบสัมภาษณ์ และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณตามสูตรของยามาเน (Yamane, 1967) และให้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (sampling error) 0.05% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 374 คน จากประชากร จำนวน 5,766 คน ให้ระดับค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 จากนั้นจะนำกลุ่มตัวอย่างมาทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกตามลักษณะของอาชีพผู้อยู่อาศัยในชุมชน แบ่งออกเป็นตามลักษณะอาชีพ 3 ลักษณะอาชีพ ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มอาชีพรับราชการ จำนวน 112 คน
- 2) กลุ่มอาชีพเกษตรกร จำนวน 111 คน
- 3) กลุ่มอาชีพค้าขาย จำนวน 151 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามทั้งฉบับผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาที่ปรับปรุงมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 แล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างนอกเขตพื้นที่ตามสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษา คือ เทศบาลตำบลทาลาดดงยาง อำเภอ

ห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือจากความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cron-bach) (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2541 : 70) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 51 ข้อ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาวิจัยทั้งหมด แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบค่าน้ำหนักระหว่างมาตรฐานเป็นคู่ๆ ของโครงสร้างอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชน

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จำนวน 374 ชุด และเก็บได้ครบ 374 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถาม คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สำหรับข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์นำมาตรวจสอบความน่าเชื่อถือ โดยการใช้คำถามเดียวกันหลายๆ คน และตรวจสอบว่าตรงกันหรือไม่ ในกรณีที่ขัดแย้งกัน ใช้วิธีการตรวจสอบเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารอื่นๆ แล้วใช้ดุลยพินิจพิจารณาว่าข้อมูลของใครมีความน่าเชื่อถือมากกว่ากัน แล้วจึงทำการวิเคราะห์สรุปอีกครั้ง โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความ (Interpretation) เพื่อนำเสนอ

ในลักษณะบรรยายเชิงพรรณนา เพื่อตอบ  
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

**ความสัมพันธ์ของโครงสร้างอำนาจที่มี  
ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของชุมชน**  
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า ระดับความ  
สัมพันธ์โครงสร้างอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการ  
ตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชน

**ความสัมพันธ์ของโครงสร้างอำนาจที่มีต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนอำเภอ  
ห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์**

## ผลการศึกษา

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาโครงสร้าง  
อำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการมี  
ส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาการพัฒนา  
โครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็ก อำเภอ  
ห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ดังนี้

**ตาราง 1** ความสัมพันธ์โครงสร้างอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชน

| ความสัมพันธ์<br>โครงสร้างอำนาจ | $\bar{X}$ | S.D. | ระดับ<br>ความสัมพันธ์ | ลำดับที่ |
|--------------------------------|-----------|------|-----------------------|----------|
| 1. โครงสร้างอำนาจด้านเศรษฐกิจ  | 4.40      | 0.37 | มาก                   | 1        |
| 2. โครงสร้างอำนาจด้านครอบครัว  | 4.35      | 0.32 | มาก                   | 2        |
| 3. โครงสร้างอำนาจด้านรัฐ       | 4.31      | 0.34 | มาก                   | 3        |
| 4. โครงสร้างอำนาจด้านการเมือง  | 4.25      | 0.57 | มาก                   | 4        |
| โดยรวม                         | 4.33      | 0.25 | มาก                   |          |

**การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็ก  
อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์**

**ตาราง 2** การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชน ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็ก

| การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชน<br>ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน | $\bar{X}$ | S.D. | ระดับ<br>การมีส่วนร่วม | ลำดับการตัดสินใจ<br>การมีส่วนร่วม |
|---------------------------------------------------------------|-----------|------|------------------------|-----------------------------------|
| 1. ด้านการตัดสินใจ                                            | 4.48      | 0.33 | มาก                    | 1                                 |
| 2. ด้านการรับผลประโยชน์                                       | 4.44      | 0.32 | มาก                    | 2                                 |
| 3. ด้านการดำเนินการ                                           | 4.41      | 0.34 | มาก                    | 3                                 |
| 4. ด้านการติดตามและประเมินผล                                  | 4.35      | 0.36 | มาก                    | 4                                 |
| โดยรวม                                                        | 4.42      | 0.25 | มาก                    |                                   |

**การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชนใน  
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบล  
ห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์** พบว่า  
การตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชนในการ  
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็ก  
ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดย

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้าน  
การตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการ  
ดำเนินการ และด้านการติดตามและประเมินผล

**ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการตัดสินใจ  
ในมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่า** โครงสร้างอำนาจ  
ด้านการเมืองเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการ

ตัดสินใจมากที่สุด ทั้งในเรื่องของการดำเนินงานในการจัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งอำนาจการตัดสินใจว่าจะเลือกโครงการใดก่อน ซึ่งไม่เป็นไปตามลำดับของแผนพัฒนา

**แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็กนั้น พบว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นร่วมกันผลักดันการเมืองที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยเน้นระบบการเมืองที่กระจ่างชัดโปร่งใสไม่ปิดบังอำพรางและสามารถตรวจสอบได้**

## อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาโครงสร้างอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชนกรณีศึกษาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

โครงสร้างอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ โครงสร้างอำนาจด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างอำนาจด้านครอบครัว โครงสร้างอำนาจด้านรัฐ และโครงสร้างอำนาจด้านการเมือง ในประเด็นของโครงสร้างอำนาจด้านเศรษฐกิจ พบว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ กติกาต่างๆ เพื่อรองรับการแข่งขันในท้องถิ่นที่สูงขึ้น มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมา คือ การพัฒนาคนในชุมชน เพื่อตอบสนองตลาดแรงงานท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคมที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจที่สอดคล้องกันสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมของชุมชนเทศบาลห้วยเม็กเริ่มเปลี่ยนจากการเกษตรมาเป็นการค้า ดังนั้น การศึกษาเรียนรู้ในกฎ กติกาในเรื่องการค้าของระบบเศรษฐกิจจึงเป็นเรื่องสำคัญของชุมชน เพราะอำนาจทางเศรษฐกิจ คือ การเจรจาต่อรองที่

บุคคลสามารถจัดสรรเพื่อตอบสนองความต้องการแก่ประชาชนในเรื่องต่างๆ ได้ ทั้งในเรื่องของสินค้า การบริการ การเงิน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีฐานะทางการเงินในชุมชนที่เป็นผู้ถืออำนาจทางเศรษฐกิจนี้ ฉะนั้น ชุมชนจึงควรมีความรู้และความเข้าใจถึงอำนาจเศรษฐกิจในเรื่องของการแข่งขันในท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่มีมาตรการรองรับตามกฎหมายกติกาด้านเศรษฐกิจ เพื่อความเท่าเทียม และการเข้าถึงในการใช้ประโยชน์เศรษฐกิจในท้องถิ่นของชุมชนตน

การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็ก ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามและประเมินผล ในประเด็นด้านการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมในการชี้แจงรายละเอียดและสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/ปัญหา และการจัดการกับโครงการ/ปัญหาการมีส่วนร่วมในการร่วมกันวางแผนการดำเนินการ เช่น การจัดกิจกรรม โครงการ การแบ่งงาน และการใช้งบประมาณเป็นหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของตัวเอง การตัดสินใจใช้ทรัพยากรโดย ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527: 2) ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง สิทธิของประชาชนต่อการตัดสินใจนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรร และการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรเพื่อการผลิต ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ประชาชนต้องเข้ามามีการวางแผน เพื่อการกินดีอยู่ดี และสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เข้าถึง ซึ่งการพัฒนาให้คนจนได้รับประโยชน์เพื่อการผลิต การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะอาดสาธารณะด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าประชาชนมีความเข้าใจและเล็งเห็นความสำคัญของการตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะในเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาที่จะเกิดผลอย่างแท้จริงนั้นต้องเกิดจากความเข้มแข็งของเครือข่ายประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล โดยเฉพาะการผลักดันเรื่องแผนพัฒนาจะต้องเกิดจากการริเริ่มของภาคประชาชนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะความเข้าใจในหน้าที่บทบาทของตนในกระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งประชาชนต้องมีความพร้อมหลายๆ ด้าน เช่น ความพร้อมด้านทรัพยากรสำหรับการผลักดันเคลื่อนไหว เครือข่ายสามารถสร้างพลังโดยเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าไปมีบทบาทในการวางแผนกิจกรรม การดำเนินการต่างๆ ของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กระนั้น แม้ว่าภาคประชาชนจะมีความพร้อมเพียงใดก็ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านผู้บริหารเทศบาล ความสามารถของผู้ปฏิบัติตามแผนศักยภาพทางด้านงบประมาณด้วยเช่นกัน

โครงสร้างอำนาจที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า โครงสร้างอำนาจที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการตัดสินใจมากที่สุด คือ โครงสร้างอำนาจด้านการเมือง รองลงมา คือ โครงสร้างอำนาจด้านเศรษฐกิจ และโครงสร้างอำนาจด้านรัฐ เนื่องจากการเมืองเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ที่สุดในท้องถิ่น เพราะอำนาจการเมืองมีผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการดำเนินงานในการจัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งอำนาจการตัดสินใจว่าจะเลือกโครงการใดก่อน ซึ่งไม่เป็นไปตามลำดับของแผน ทั้งๆ ที่แผนพัฒนาฯ นั้นเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น แต่กลับขึ้นอยู่กับอำนาจการตัดสินใจของผู้นำทางการเมืองของท้องถิ่น จึงถือได้ว่ากลุ่มอำนาจด้านการเมืองเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการตัดสินใจมากที่สุด แตกต่างจากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม

ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ของพัชราศินีศิริโกมุต (2547) พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีไม่มากนัก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา เพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีกทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญของความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดปัญหาของชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการพัฒนาท้องถิ่น และประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่น อาจเนื่องมาจากประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การประชุมระดมความคิดในการวางแผน และมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาที่นำไปสู่การวางแผนพัฒนา การกำหนดวิธีการและแนวทางในการพัฒนา การกำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาและประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนา การติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเทศบาล การกำหนดเกณฑ์การประเมินผลตามโครงการพัฒนาเทศบาลซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการพัฒนาเป็นประจำนั่นเอง

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็กนั้น พบว่า การที่คนตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นมีสาเหตุจากความไม่เชื่อมั่นในประสิทธิภาพทางการเมืองอันเป็นประสบการณ์ที่มีให้เห็นในอดีตโดยเป็นการจัดการปัญหาด้วยพลังของประชาชนที่ออกมาชุมนุมเรียกร้องซึ่งถือเป็นด้านดีที่สะท้อนให้เห็นความตระหนักในสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน หากว่าการแสดงออกเพื่อแก้ปัญหานี้ ขาดซึ่งความเข้าใจระหว่างกันก็อาจนำไปสู่ความรุนแรงและความเสียหายได้เจตนาธรรมที่มุ่งสร้างการเมือง

แบบมีส่วนร่วมอาจถูกบิดเบือนและมีข้อสิ่งที่พึงปรารถนาดังนั้นในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นนั้นผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันผลักดันการเมืองที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยเน้นระบบการเมืองที่กระจ่างชัดโปร่งใสไม่ปิดบังอำพรางสามารถตอบคำถามสาธารณะได้ทุกเรื่องทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นที่มั่นใจได้ว่าเป็นระบบการเมืองของประชาชนทุกคนและการเลือกตั้งตามวิถีทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นได้สอดคล้องกับจวน เพียรบาลุน (2554) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลสระพังทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลสระพังทอง ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาภายในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา เสนอความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนา ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมพิจารณากำหนดวิธีการและแนวทางในการพัฒนา ดังนั้น เทศบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนพัฒนาเพื่อความโปร่งใสในการบริหารงาน และสามารถตรวจสอบได้

## สรุป

โครงสร้างอำนาจที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชนเทศบาลตำบลห้วยเม็กในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากที่สุดคือ โครงสร้างอำนาจด้านเศรษฐกิจ เพราะอำนาจทางเศรษฐกิจ คือ การเจรจาต่อรองที่บุคคลสามารถ

จัดสรรเพื่อตอบสนองความต้องการแก่ประชาชนในเรื่องต่างๆ ได้ ทั้งในเรื่องของสินค้า การบริการ การเงิน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีฐานะทางการเงินในชุมชนที่เป็นผู้ถืออำนาจทางเศรษฐกิจนี้ ฉะนั้นชุมชนจึงควรมีความรู้และความเข้าใจถึงอำนาจเศรษฐกิจในเรื่องของการแข่งขันในท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่มีมาตรการรองรับตามกฎหมายกีดกันเศรษฐกิจ เพื่อความเท่าเทียม และการเข้าถึงในการใช้ประโยชน์เศรษฐกิจในท้องถิ่นของชุมชนตน ดังนั้น การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลตำบลห้วยเม็กจะช่วยทำให้ชุมชนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเช่น การจัดกิจกรรม โครงการ การแบ่งงาน การใช้งบประมาณและการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรเพื่อการผลิต ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ประชาชนต้องเข้าร่วมในการวางแผน เพื่อการกินดีอยู่ดี และสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่เข้าถึงให้คนจนได้รับประโยชน์เพื่อการผลิต การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะด้วย ในขณะเดียวกันเพื่อเป็นการป้องกันอำนาจด้านการเมือง เทศบาลห้วยเม็กต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นนั้นผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันผลักดันการเมืองที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยเน้นระบบการเมืองที่กระจ่างชัดโปร่งใสไม่ปิดบังอำพรางสามารถตอบคำถามสาธารณะได้ทุกเรื่องทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นที่มั่นใจได้ว่าเป็นระบบการเมืองของประชาชนทุกคนและการเลือกตั้งตามวิถีทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นได้

## ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากชุมชนเทศบาลตำบลห้วยเม็กเดิมเคยเป็นสังคมชุมชนชนบทที่เคยดำรงชีวิตด้วยการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่กำลังเปลี่ยนวิถีชีวิตเข้าสู่สังคมชุมชนเมืองที่เปลี่ยนการประกอบอาชีพก้าว

สู่การค้า ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่ทำให้โครงสร้างอำนาจทางสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากปัญหาจากวิถีชีวิตของชาวชุมชนผู้ยากจนต้องทำมาหาเช้ากินค่ำ ทำให้การปฏิสัมพันธ์ในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันทางสังคมขึ้นมา อีกทั้งในการจัดสรรงบประมาณงานประเพณีต่างๆ หากโครงการ/แผนงานนั้นๆ มีงบประมาณไม่เพียงพอ ชุมชนจะแก้ไขปัญหาในเรื่องของงบประมาณด้วยการขอขบประมาณสนับสนุนจากร้านค้า สถานประกอบการต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดอำนาจในเรื่องของการอุปถัมภ์ขึ้น ดังนั้นชุมชนจึงต้องการตัวแทน/ตัวกลางของชุมชนมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนเพื่อให้ดำเนินการให้ได้มาในสิ่งที่ชุมชนต้องการหรือรักษาสีหน้าที่ชุมชนพึงมีพึงได้ อันขึ้นกับการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนดังกล่าว ดังนั้น โครงสร้างอำนาจด้านเศรษฐกิจที่

เกิดจากกลุ่มอาชีพค้าขาย จึงเป็นตัวผลักดันให้ประชาชนตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเป็นตัวชี้ทางที่สำคัญของชุมชน ด้วยการเล็งเห็นถึงความสำคัญและตระหนักถึงการพัฒนาที่จะก่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในชุมชนเทศบาลตำบลห้วยเม็กอย่างทั่วถึง

### กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจาก ผศ.ดร.สักรินทร์ แซ่ภู อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน และคณาจารย์ทุกท่านที่ให้คำชี้แนะและสนับสนุนให้กำลังใจ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

## เอกสารอ้างอิง

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- จวน เพียรภาณุ. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสระพังทอง อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- พัชรคติณี ศิริโกมุท. (2547). *การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณพพร กาญจนานุกูล. (2552). *โครงสร้างอำนาจทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจในตำบลกำแพงเขา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. การปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมงาม อารยธรรม. (2553). *การศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของประชาชนในเขตตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินติ้งแอนด์พลับลิชชิ่ง จำกัด.